

STICHTING LEERORKEST ARUBA

JAARVERSLAG 2019-2020

Stichting Leerorkest Aruba
Kamer van Koophandel en Nijverheid nr.: S1765.0
Adres: Bushiri 12
Oranjestad, Aruba
Emailadres: Info@leerorkestaruba.org
Telefoonnr: (00297)592-5740

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Oprichting Stichting Leerorkest Aruba.....	4
3. Donaties.....	4
4. Diensten Fundacion Muchila Creativo Aruba.....	5
5. Workshop ABC-eilanden.....	6
6. Pilot project 2019-2020	
a) Scholen, docenten, aantal leerlingen.....	6
b) AMV, Opzet van de lessen, lesruimten, instrumenten en opslag.....	7
c) Contact ouders.....	8
7. COVID-19	
a) Improvisatielessen.....	9
b) Optredens en virtueel concert.....	10
8. Financiën, giften, fondsenwerving.....	11
9. Promotie en publiciteit.....	12
10. Voornemens 2021-2022.....	14
11. Conclusie.....	15
12. Bijlagen (4).....	16

Pasobra Musica ta pa Tur Mucha

Voorwoord

Allereerst wenst Stichting Leerorkest Aruba, de minister van Justitie en Veiligheid Nederland, Stichting Leerorkest, Stichting Instrumentendepot Leerorkest, hartelijk te danken voor hun donaties om zo het pilot project Leerorkest op Aruba mogelijk te maken. Ondanks de COVID-19 is het afgelopen jaar een leerrijk, creatief en ervaringrijk geweest voor Stichting Leerorkest Aruba (hierna "S.L.O.A"). De regering van Aruba, met name de minister van Justitie, Veiligheid en Integratie dhr.mr. A.C.G. Bikker, de minister van Onderwijs, Wetenschap en Duurzame ontwikkeling dhr. dr. R. Lampe, hebben van meet af aan hun ondersteuning geboden. Daarnaast zijn de scholen die betrokken zijn bij het pilotproject enorm enthousiast en wensen ook andere scholen te participeren aan het Leerorkest. Het doel van S.L.O.A. is om in de toekomst het Leerorkest op alle scholen op Aruba uit te voeren, en zo alle leerlingen de kans te geven muziek te leren maken. Immers muziek is voor een ieder, maar muzieklessen volgen, en of muziekeducatie kan niet een ieder zich veroorloven. Reden waarom S.L.O.A. zich uiterst wenst in te zetten om het Leerorkest op meerdere scholen op Aruba te realiseren. Feit is dat- om meerdere scholen te bereiken en in de toekomst wellicht de gehele Arubaanse scholengemeenschap-hiervoor mankracht en financiële middelen nodig zijn. S.L.O.A. is zeer gemotiveerd en zal zich de komende tijd volop inzetten om meerdere scholen te omarmen met het Leerorkest.

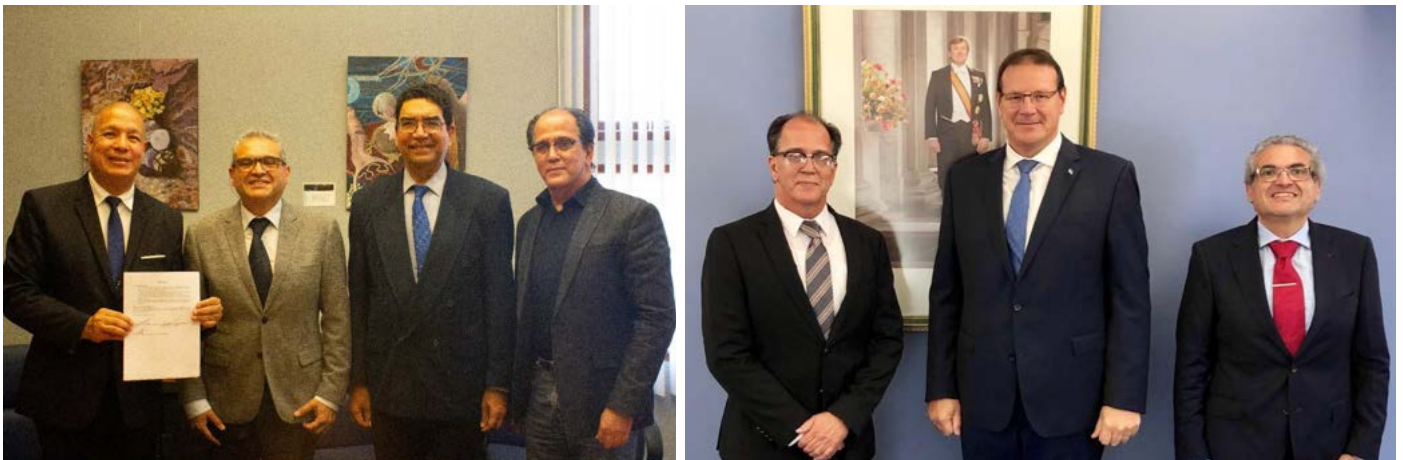
Ten behoeve van de subsidieaanvraag voor S.L.O.A, voor het schooljaar 2020-2021 aan het ministerie van Justitie en Veiligheid Nederland en de Regering van Aruba, doet de voorzitter van S.L.O.A. u onderhavig verslag van betreffende stichting van het schooljaar 2019-2020 toekomen.

Grace M.C. Maduro
Voorzitter
Stichting Leerorkest Aruba

1. Inleiding

Op 30 april 2019 is een Letter of Intent (LOI) getekend tussen de minister van Justitie en Veiligheid van Nederland dhr. mr. F. Grapperhaus, de minister van Justitie, Veiligheid en Integratie Aruba dhr. mr. A.C.G. Bikker, en de Minister van Onderwijs, Wetenschappen en Duurzame Ontwikkeling Aruba dhr. dr. R. Lampe, waarin de intentie is geuit om een werkgroep te benoemen om op korte termijn aanbevelingen te doen ter zake het concept voor een Leerorkest op Aruba (**bijlage 1**- LOI).

Op 29 juli 2019 is bij Ministeriële Beschikking (MB) voornoemde werkgroep benoemd met ingang van 1 juni 2019. De werkgroep bestond uit dhr. J. Croes, dhr. B. Kool, mw. G. Maduro, mw. J. Poeran en dhr. M. de Souza. Deze werkgroep is vol enthousiasme aan de slag gegaan en heeft in juli 2019 een rapportage ingediend bij de ministers inhoudende de richtlijnen voor het opzetten van het Leerorkest op Aruba. Dit document is de verdere basis geweest voor het pilotproject (**bijlage 2**- rapportage werkgroep).

2. Oprichting Stichting Leerorkest Aruba

Voor de uitvoering van het pilotproject is besloten om deze op duurzame wijze uit te voeren, reden waarom gekozen is om een privaatrechtelijke entiteit op te richten in de vorm van een Stichting. Op 7 oktober 2019 is Stichting Leerorkest Aruba opgericht. Het bestuur bestaat uit de volgende personen; mw. G. Maduro als voorzitter, dhr. S. Looman als penningmeester, mw. J. Poeran als secretaris, en mw. D. Arends en dhr. J. Croes als bestuursleden. Tevens is besloten om dhr. Johnny Croes, van beroep muziekdocent, te benoemen als projectleider van het pilotproject. Dhr. Croes wordt in zijn werkzaamheden ondersteund door mw. J. van Romondt als projectcoördinator. Zowel het bestuur als de projectleider verlenen hun diensten op vrijwillige basis, en dus onbezoldigd. De projectcoördinator is door de Minister van Onderwijs, Wetenschappen en Duurzame Ontwikkeling ter beschikking gesteld om dit project te coördineren, uit hoofde waarvan zij bezoldiging geniet. In onderhavige verslag worden de projectleider en projectcoördinator hierna tezamen verwezen als "projectleiding".

3. Donaties

S.L.O.A. heeft voor het pilotproject een bedrag van de minister van Justitie en Veiligheid Nederland ontvangen aan liquide middelen. In paragraaf 8 van onderhavig verslag krijgt u een financieel overzicht van de Stichting.

Daarnaast heeft Stichting Instrumentendepot Leerorkest 144 muziekinstrumenten ter schenking gegeven aan S.L.O.A., het gaat om vierentwintig (24) stuks van ieder de volgende instrumenten, viool, cello, trompet, trombone, klarinet, dwarsfluit. De instrumenten zijn midden februari 2020 aangekomen op Aruba. S.L.O.A. is de minister van Justitie en Veiligheid Nederland en Stichting Instrumentendepot Leerorkest zeer erkentelijk voor deze donatie. Daarnaast is een klein aantal instrumenten ontvangen van Rotary Club of Aruba, en van Dienst Publieken Scholen. Niet onbelangrijk is het volgende te vermelden; dat in juni 2020 de voorzitter van S.L.O.A. een workshop heeft gegeven aan telecommunicatiebedrijf Setar N.V., en in plaats van een vergoeding voor haar diensten is aan Setar N.V. verzocht een donatie te doen ten behoeve van S.L.O.A., hetgeen gebeurd is en terug te vinden is in het financieel verslag (zie paragraaf 8). Daarnaast heeft de projectleider namens de minister van Onderwijs, Wetenschappen en Duurzame Ontwikkeling een éénmalige vergoeding gehad voor zijn enorme inzet van de afgelopen tijd. De projectleider heeft deze vergoeding aangewend ten behoeve van het kopen van apparatuur welke is gebruikt om het virtueel orkest te realiseren (waarover meer in paragraaf 7).

4. Diensten Fundacion Muchila Creativo Aruba

Voor het pilotproject is- na overleg met Stichting Leerorkest Nederland- besloten om ter ondersteuning Fundacion Muchila Creativo¹ te benaderen voor haar deskundigheid op het gebied van pedagogie en didactiek. Fundacion Muchila heeft haar diensten verleend middels het ontwerpen van twee handleidingen voor in de klas, gebaseerd op het Leerorkest- methode, dit met in achtnaam van de Arubaanse cultuur. De volgende handleidingen zijn ontworpen door Fundacion Muchila:

1. Instrumentonan di orkesta, Buki di tarea, sina conoce e instrumentonan di e orkesta sinfonico;
2. Lessenserie: het symfonie orkest, docentenhandleiding (**bijlage 3**- handleidingen).

¹Doelstelling van Fundacion Muchila Creativo: om de creativiteit te ontwikkelen en te bevorderen in de Arubaanse samenleving in de ruimste zin des woords

Daarnaast verleent Fundacion Muchila tezamen met de projectleiding, haar diensten door driewekelijks bijeenkomsten te hebben met de docenten en deze te begeleiden, al hetgeen gebaseerd op het Leerorkest-methode. De facturen van Stichting Muchila worden maandelijks voldaan door S.L.O.A. (zie financieel verslag). Voor wat betreft het schooljaar 2020-2021 zal S.L.O.A. wederom gebruik maken van de diensten van Fundacion Muchila Creativo.

5. Workshop ABC-eilanden

In de planning stond dat vòòr de start van het pilotproject op Aruba, de docenten van Leerorkest Nederland workshop zouden verzorgen voor de docenten op Aruba. Nu in die periode ook Bonaire bezig was met het opstarten van het Leerorkest aldaar, is tezamen met dhr. de Souza besloten om een inter(ei)landelijk workshop te houden tussen Aruba, Bonaire, Curaçao. Aruba is hierbij het gastland geweest en de workshop is gehouden van 28 februari 2020 t/m 2 maart 2020. De kosten voor het organiseren van deze workshop zijn door tussenkomst van S.L.O.A. gedragen door Leerorkest Nederland (zie financieel verslag). Na deze workshop is er tot heden goed contact tussen de eilanden.

6. Pilotproject 2019-2020

a) Scholen, aantal leerlingen, docenten

Na een intense voorbereiding is vol enthousiasme in het nieuw schooljaar 2019-2020 het pilotproject Leerorkest begonnen op vier basisscholen op Aruba. Besloten is om leerlingen op scholen in achterstandswijken de kans te geven om te participeren aan het pilotproject, doch om deze vier (4) scholen te “verspreiden” over het gehele eiland. Het pilotproject behelst de volgende scholen;

1. Paulus basisschool in San Nicolas met als docent mw. J. Lanooij;
2. St. Anna basisschool in Noord met als docent mw. T. Giel;
3. Prinses Amalia basisschool in Oranjestad met als docent dhr. J. Croes;
4. Colegio Laura Wernet Paskel in St. Cruz. met als docent mw. M. Kock- Garrida

Het aantal participerende leerlingen was **319** leerlingen en zag er als volgt uit:

St. Anna basisschool:

- ✓ 2x groep 3, totaal 50 leerlingen
- ✓ 2x groep 4, totaal 50 leerlingen

Colegio Laura Wernet Paskel:

- ✓ 2x groep 4, totaal 45 leerlingen
- ✓ 1x groep 5 totaal 25 leerlingen

Paulus basisschool:

- ✓ 2x groep 3, totaal 45 leerlingen
- ✓ 2x groep 4, totaal 44 leerlingen

Prinses Amalia:

- ✓ 2x groep 4, totaal 60 leerlingen

Voor wat betreft de Paulusschool zijn de lessen van korte duur geweest, daar reeds in november 2019, muziekdocent mw. Lanooij- vanwege persoonlijke redenen- opgehouden is met het verzorgen van de muzieklessen. Vanwege het beperkte aanbod van muziekdocenten op het eiland, is helaas geen vervanger gevonden en zijn de muzieklessen sedert die tijd op de Paulusschool geheel gestaakt.

Voor wat betreft de Santa Anna school zijn de lessen onbezoldigd, daar de muziekdocent mw. Giel te kennen heeft gegeven geen vergoeding te wensen. De muziekdocent hanteert geen methode van het Leerorkest, doch houdt zich voornamelijk bezig met zang en Algemene Muziek Vorming. De facto behoort deze school dus niet (meer) tot het pilotproject, doch heeft de muziekdocent nauw contact met de projectleider en wordt zij betrokken en op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen binnen het Leerorkest.

S.L.O.A. is met de muziekdocenten verbonden aan bovengenoemde scholen, een overeenkomst van opdracht aangaan voor de duur van het schooljaar 2019-2020. In maart 2020 zijn muziekinstrumentlessen begonnen op de scholen en is sedert die tijd een overeenkomst van opdracht aangaan met mw. Hester Matthijse, doch moest zij na twee weken stoppen om lessen te geven vanwege COVID-19. Begin maart zijn tevens de muziekdocenten dhr. Roderick Albus en dhr. Lazaro Barizonte begonnen met het geven van muziekinstrumentlessen, doch moesten ook deze na twee weken ophouden met de lessen vanwege COVID- 19. Het is de bedoeling dat voor het nieuw schooljaar 2020-2021 een nieuwe overeenkomst van opdracht wordt aangaan met deze muziekdocenten.

De controle van het aantal gewerkte uren per maand geschiedt door het invullen van een formulier dat de muziekdocent tezamen met de klassendocent ondertekend en deze vervolgens bij de projectcoördinator wordt ingediend. Deze stuurt het formulier door naar de penningmeester van S.L.O.A. die vervolgens zorgdraagt voor de uitbetaling.

b) AMV, opzet van de lessen, lesruimten, instrumenten en opslag

Zoals eerder aangegeven waren in het begin van het schooljaar de muziekinstrumenten nog niet op Aruba, derhalve is zijdens de projectleiding gekozen om te beginnen met de Algemene Muzikale Vorming (AMV) op de scholen. De handleiding voor de AMV heeft Fundacion Muchila opgemaakt (zie paragraaf 4). De muziekinstrumenten zijn rond midden februari 2020 aangekomen op Aruba.

Uit paragraaf 6a kunt u opmerken dat van de vier pilot scholen de facto slechts op Colegio Laura Wernet Paskel en op de Princes Amalia het Leerorkest wordt gegeven, totaal dus **130** participerende leerlingen.

Voor wat betreft de opzet van het pilotproject is zijdens de projectleiding, bijgestaan door Fundacion Muchila besloten om- gezien de leeftijd en rijpheid van de leerlingen- de volgende aanpak te doen;

- (i) Bij Prinses Amalia school (2x groep 4) is besloten om vanaf het begin van het schooljaar t/m maart 2020 (aankomst muziekinstrumenten) AMV lessen te onderwijzen, vervolgens om na maart 2020 te beginnen met muziekinstrumentlessen;
- (ii) Bij Colegio Laura Wernet Paskel school (2x groep 4, 1x groep 5) is besloten om groep 4 de AMV lessen te onderwijzen gedurende het gehele schooljaar. Voor wat betreft groep 5 is besloten om vanaf het begin van het schooljaar t/m maart 2020 AMV lessen te onderwijzen en hierna vanaf maart 2020 te beginnen met muziekinstrumentlessen.

Voor de toekomstige schooljaren is het volgende besloten:

- (i) Het Leerorkest begint in groep 4;
- (ii) De leerlingen van groep 4 het geheel schooljaar AMV lessen te onderwijzen;
- (iii) In groep 5 daadwerkelijk te beginnen met de muziekinstrumentlessen.

De lessen duren 45 minuten en worden gedurende schooltijd 1x per week per klas gegeven. De muzieklessen worden op beide scholen onderwezen in multifunctionele ruimten. Aldaar worden de instrumenten ook opgeslagen. Voor de COVID- 19 bezocht de projectleiding wekelijks de scholen om tezamen met de schoolhoofden, klassendocent en muziekdocent te evalueren of alles goed verliep. Het is de bedoeling dat ook in het nieuw schooljaar deze samenwerking tussen de diverse betrokken zal worden voortgezet.

c) Contact ouders

Binnen de visie en doelen van het Leerorkest speelt de betrokkenheid van de ouders een belangrijke rol. Het afgelopen jaar heeft S.L.O.A. de ouders van de leerlingen dan ook betrokken bij het project. Zo hebben de ouders in het begin van het schooljaar een schrijven ontvangen met de mededeling dat het pilotproject Leerorkest op de school van hun kind zou beginnen. Door het maken van de facebookpagina van S.L.O.A. zijn de ouders uitgenodigd om deze pagina te “liken” en op een dergelijke manier op de hoogte te blijven van nieuws met betrekking tot S.L.O.A. Daarnaast heeft de projectleider filmpjes en foto’s van de klassengedurende de lessen gemaakt voor de pers en social media.

In dat kader is eerst aan de ouders verzocht om toestemming te geven om hun kinderen te mogen fotograferen of filmen. De meeste ouders hebben hun medewerking hiertoe verleend. In paragraaf 7a zal ingegaan worden op de improvisatie tijdens de COVID. In dit kader hebben de leerlingen tezamen met hun ouders thuis de muziekinstrumenten gemaakt. Hierover heeft S.L.O.A. veel positieve reacties van de ouders gekregen.

7. COVID-19

a) Improvisatie

Zoals al eerder vermeld zijn de muziekinstrumentlessen in maart 2020 begonnen en meteen na twee lessen moesten de scholen op Aruba dicht vanwege de algehele lockdown op het eiland. De COVID heeft jammer genoeg een enorme impact gehad op het pilotproject, daar de AMV en muzieklessen gestopt moesten worden. Echter is tijdens de lockdown de projectleider niet blijven zitten en is hij tezamen met de projectcoördinator bijeen gekomen om alternatieven te zoeken om de leerlingen tijdens deze periode toch muzikaal bezig te houden. Gezien het feit dat niet alle leerlingen thuis toegang hebben tot internet, is besloten om geen virtuele lessen te verzorgen, maar om video's inhoudende muzieklessen op te nemen en deze via de lokale tv zender TeleAruba uit te zenden. Op een dergelijke manier hebben niet alleen de leerlingen van de twee pilotscholen les kunnen volgen, maar hebben alle kinderen op Aruba mogen meeliften met de lessen.

De lessen die verzorgd werden waren niet rechtstreeks gebaseerd op het Leerorkest methode, doch was het idee om de leerlingen in deze periode een alternatief aan te bieden om toch muzikaal bezig te zijn. Zo zijn zeven (7) AMV lessen opgenomen in deze periode. Er zijn lessen gegeven hoe kinderen zelf hun muziekinstrumenten kunnen maken. De lessen zijn uitgezonden in het programma Sin'ami (vertaald: "Leer het aan mij"). Op Aruba zijn heel veel positieve reacties ontvangen over dit programma.

Op 1 juni 2020 mochten de scholen op Aruba weer open met inachtneming van diverse protocollen met betrekking tot hygiëne en social distancing. Dit betekende dat de klassen gesplitst moesten worden en dat de kinderen dus in kleinere groepen les kregen. Vanwege de regels met betrekking tot hygiëne versus het gebruik van de muziekinstrumenten, konden ook de muziekinstrumenten dus niet doorgaan en is tijdens de projectleiding besloten om van juni 2020 tot en met het eind van het schooljaar 2019-2020 de AMV lessen voort te zetten op de twee pilotscholen.

b) Optredens en virtueel Concert

Vorig jaar hebben de pilotscholen, met uitzondering van de Paulusschool, ieder op hun eigen creatieve manier een kerstoptreden gedaan op school middels hetgeen zij in korte duur geleerd hadden tijdens de AMV- lessen.

Voor wat betreft het pilotproject was het de bedoeling om ter afsluiting van het schooljaar 2019-2020 in juni 2020 een concert te geven. Voor zowel de leerlingen, docenten, ouders en overige betrokkenen zou dit een fantastisch gebaar zijn. Daarnaast was het de planning om tijdens dit concert de betrokken ministers, prominenten uit de Arubaanse maatschappij en potentiële sponsors uit te nodigen ter ondersteuning van het Leerorkest op Aruba. Echter mocht dit vanwege de COVID-19 niet baten.

Ook hier liet de projectleiding zich wederom niet uit het veld laten slaan en is men op het idee gekomen een virtueel concert te organiseren. Dit virtueel concert is zondag 26 juli jl uitgezonden op de t.v. zender TeleAruba en op facebook, zie link https://www.youtube.com/watch?v=b_VyG0tU_sY.

Tijdens dit concert hebben de leerlingen van het Leerorkest diverse Arubaanse liedjes gezongen en hebben zij muziek gemaakt met de instrumenten die zij tijdens de AMV lessen hebben gemaakt, en of zijn zij bijgestaan door muziek gemaakt door (hun) muziekdocenten. Ter afsluiting is het bekende Arubaanse nummer "Abo So" van de grote Arubaanse componist, pianist en zanger dhr. Padu Lampe, gezongen door de leerlingen en derden en is de instrumentale ondersteuning geweest door de muziekdocenten. Tijdens dit virtueel gesprek hebben diverse personen hun waardering voor het Leerorkest Aruba geuit waaronder de minister president mw.mr. Evelyn Wever-Croes, de minister van Justitie, Veiligheid en Integratie dhr.mr. Andin Bikker en de minister van Onderwijs, Wetenschap en Duurzame Ontwikkeling dhr. dr. A. Lampe. Daarnaast heeft Tania Kross en diverse andere musici ook hun lovende woorden geuit.

LEERORKEST ARUBA TA PRESENTA

CU HENTER MI ALMA

CONCIERTO VIRTUAL 2020

DIADOMINGO JULI 26 2020
PA 6:00 PM

Por mira esaki via live stream
[YouTube.com/leerorkestaruba](https://www.youtube.com/leerorkestaruba)
Leerorkestaruba Facebook page
TeleAruba

PASOBRA MUSICA TA PA TUR MUCHA!

8. Financiën, giften, fondsenwerving

Zoals reeds eerder aangegeven heeft S.L.O.A. een bedrag van de minister van Justitie en Veiligheid Nederland ontvangen. Het grootste deel van dit bedrag is aangewend aan het betalen van de facturen van Fundacion Muchila en de betaling van de docenten. Als bijlage ontvangt u het financieel overzicht van S.L.O.A. (**bijlage 4-** financieel verslag per 30 juni 2020). In paragraaf 3 is reeds uitleg gegeven over de ontvangen giften. Voor wat betreft fondsenverwerving heeft het bestuur het afgelopen jaar een gesprek gehad met de Marriott Social Club om een klaslokaal van de Paulusschool te renoveren en om te bouwen tot een multifunctioneel lokaal. Echter toen de lessen op de Paulusschool zijn gestaakt, zijn de gesprekken met de Marriott Social Club niet voortgezet. Momenteel is de penningmeester doende om brieven op te stellen en die te sturen naar de diverse serviceclubs op Aruba en overige potentiële sponsors.

9. Promotie en publiciteit

Het afgelopen jaar heeft S.L.O.A. diverse acties ondernomen om het pilotproject te promoten. Zo is voor de aanvang van het pilotproject de website leerorkestaruba.org gecreëerd, zie <https://leerorkestaruba.org/>. De facebookpagina is gecreëerd en wordt bijgehouden door de projectleider, zie <https://www.facebook.com/leerorkestaruba/>. Naast de facebookpagina van het Leerorkest plaatsen de minister van Justitie, Veiligheid en Integratie en de minister van Onderwijs, Wetenschappen en Duurzame ontwikkeling ieder op hun eigen facebookpagina artikelen over het Leerorkest.

Nadat de LOI is ondertekend in april 2019 heeft het bestuur en dhr. de Souza bezoeken gebracht aan de Gouverneur van Aruba, de minister van Justitie, Veiligheid en Integratie en de minister van Onderwijs, Wetenschap en Duurzame Ontwikkeling. Zoals eerder aangegeven was het grote concert ter afsluiting van het schooljaar het beoogde hoogtepunt van het pilotproject. Echter mocht dit vanwege de COVID-19 niet baten. Toch zijn er het afgelopen jaar diverse gebeurtenissen geweest om heel trots op te mogen zijn zoals;

- (i) dat Aruba gastland mocht zijn van de inter(ei)landelijke workshop;
- (ii) de uitzendingen van Sin'ami (zie paragraaf 7a);
- (iii) het virtueel concert op zondag 26 juli jl.

Hieronder krijgt u een persoverzicht van het afgelopen jaar:

Datum	Media	Artikel	Link
mei 2019	24ora	Leerorkes Aruba:tur mucha lo tin oportunidad pa haya les di musica	https://24ora.com/leerorkest-aruba-tur-mucha-lo-tin-oportunidad-pa-hana-les-di-musica/
Colum Thais Franken	Aruba Today	Small beginnings, powerful impacts	https://www.arubatoday.com/small-beginnings-powerful-impacts/
mei 2019	Aruba Native	Minister Armando Lampe:Proyecto Leerorkest ta beneficoso pa nos muchanan y hobenan	https://arubanative.com/2019/05/03/minister-armando-rudy-lampe-proyecto-leerorkest-ta-beneficoso-pa-nos-muchanan-y-hobennan/
juni 2019	AOS	Leerorkest goed voor ontwikkeling kinderen en jeugd".	https://aosaruba.com/leerorkest-goed-voor-ontwikkeling-kinderen-en-jeugd/
september 2019	Diario	Prome fase di Proyecto" Leerorkest" a keda inaugura	https://diario.aw/2019/09/prome-fase-di-proyecto-leerorkest-a-keda-inaugura-2/

Datum	Media	Artikel	Link
september 2019	Bondia	Prome etapa di proyecto Leerorkest ta inicia	https://www.bondia.com/prome-etapa-di-proyecto-leerorkest-ta-inicia/
februari 2020	EA NEWS	Leerorkest Aruba ta sigui enrikese bida di alumnonan cu musica	https://www.eanews.com/leerorkest-aruba-ta-sigui-enrikese-bida-di-alumnonan-cu-musica/
februari 2020	Diario	Varios instrument pa e Leerorkest a cuminza yega Aruba	https://diario.aw/2020/02/varios-instrumento-pa-e-leerorkest-a-cuminza-yega-aruba/
maart 2020	Diario	Workshop relaciona cu Leerorkest Tabata exitoso den fin di siman	https://diario.aw/2020/03/workshop-relaciona-cu-leerorkest-tabata-exitoso-den-fin-di-siman/
maart 2020	Aruba Nu	Learning orchestras from Aruba, Bonaire and Curacao meet	https://aruba.nu/2020/03/12/leerorkest-van-aruba-bonaire-en-curacao-
juli 2020	Diario	Leerorkest Aruba ta sigui enrikece bida di alumnonan cu musica	https://diario.aw/2020/07/leerorkest-aruba-ta-sigui-enrikece-bida-di-alumnonan-cu-musica/
juli 2020	Bon Dia	Johnny Croes: "e filosofia di Leerorkest ta musica pa tur mucha"	https://www.bondia.com/johnny-croes-e-filosofia-di-leerorkest-ta-musica-pa-tur-mucha/

10. Voornemens 2021-2022

In sustenu 6b is reeds aangegeven hoe de lessenopzet er in de toekomstige jaren zal uitzien, namelijk:

- (i) Het Leerorkest begint in groep 4;
- (ii) De leerlingen van groep 4 het geheel schooljaar AMV lessen te onderwijzen;
- (iii) In groep 5 daadwerkelijk te beginnen met de muziekinstrumentlessen.

Het Leerorkest zal in ieder geval voortgezet worden op de Prinses Amalia Basisschool en Colegio Laura Wernet Paskel.

Voor wat betreft de AMV lessen het volgende;

S.L.O.A. wenst gezien het beperkt aantal docenten en de beperkte financiële middelen om toch meerdere scholen te laten participeren met het Leerorkest. Reden waarom zijdens de projectleiding het volgende is voorgesteld;

- om de AMV-lessen op de twee pilotscholen regulier voor te zetten;
- de projectleiding zal de AMV- lessen opnemen;
- deze opnames zullen op toekomstige scholen worden uitgezonden en de klassendocenten zelf zullen de AMV verzorgen. Op een dergelijke manier kunnen meerdere scholen participeren met de AMV lessen.

Om bovenstaande te bewerkstelligen is het zaak dat de klassendocenten een workshop krijgen van de projectleider al dan niet tezamen met Fundacion Muchila Creativo. Immers het is een groot verschil om in persoon lessen te geven en of middels een digibord. Eenmaal de klassendocenten de lessen geven, is het de bedoeling dat de projectleiding de scholen zal bezoeken om na te gaan of de lessen goed worden gegeven en waar nodig de nodige ondersteuning te bieden aan de klassendocenten.

Voor wat betreft de muziekinstrumentlessen het volgende;

Zoals eerder aangegeven zal in groep vijf de muziekinstrumentlessen worden gegeven. Hiervoor zijn er momenteel muziekdocenten beschikbaar om lessen te geven in de diverse muziekinstrumenten.

Verder is S.L.O.A. voornemens om de gesprekken met de instituut voor de Lerarenopleiding op Aruba voort te zetten om de mogelijkheden na te gaan om muziekdocenten op te leiden. De S.L.O.A. is daarnaast voornemens om de mogelijkheden te bekijken om onderzoek te laten doen op het effect in het gedrag van de Arubaanse leerlingen tijdens- en na de lessen van het Leerorkest Aruba.

11. Conclusie

Het afgelopen jaar was een zeer uitdagend jaar. In tijden van nood komt het werkelijke karakter van de mens tot uiting. Dit is zeker ook gebeurd binnen S.L.O.A. Door de COVID-19 hebben de projectleider tezamen met de projectcoördinator zich keer op keer moeten buigen om met allerlei alternatieven te komen om toch het pilotproject voor te zetten. Dit is naar mening van S.L.O.A. aardig gelukt. Het Leerorkest geniet de interesse en ondersteuning van velen op Aruba. Immers een ieder gunt kinderen blijdschap en welzijn in het leven. S.L.O.A werkt ernaar toe om het komend schooljaar meerdere scholen te omarmen en dit fantastische project voort te zetten.

Pasobra Musica ta pa Tur Mucha

12. Bijlagen (4)

Bijlage 1

LETTER OF INTENT

In aanmerking nemende:

- dat zowel in Nederland als in Curaçao Leerorkesten bestaan met als kerndoel het verlenen van gratis c.q. laagdrempelige toegang tot gezamenlijk muziekonderwijs en -uitvoeringen, aan leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs;
- dat het wenselijk wordt geacht om in het kader van de samenwerking binnen het Koninkrijk ernaar te streven opdat ook Aruba binnen afzienbare tijd een eigen Leerorkest zal kennen;
- dat de bestaande Leerorkesten in de onderscheiden landen een sui generis invulling hebben gekregen, welke het beste past bij de lokale omstandigheden, zulks mede gelet op o.a. het onderwijssysteem;
- dat in genoemd verband een inventarisatie dient te geschieden opdat een aanbeveling kan worden gedaan van het concept voor een Leerorkest, dat het beste bij de lokale omstandigheden van Aruba past;

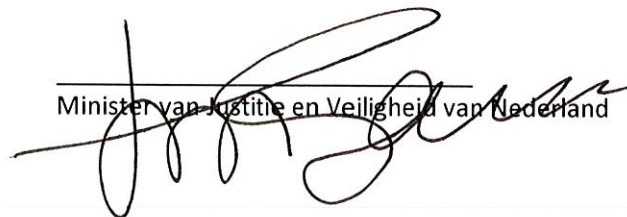
Wensen mits deze de intentie te uiten:

Om in gemeld verband op korte termijn en uiterlijk .. mei 2019 een gezamenlijke werkgroep in te gaan stellen, welke zo spoedig mogelijk met concrete aanbevelingen zal komen ter zake van een concept voor een Leerorkest voor Aruba.

Aldus gedaan op 30 april 2019 te Aruba,

Minister van Justitie, Veiligheid en Integratie
van Aruba

Minister van Justitie en Veiligheid van Nederland

Minister van Onderwijs, Wetenschap en Duurzame Ontwikkeling

Bijlage 2

Eindrapport
Werkgroep Leerorkest
September 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Werkzaamheden van de Werkgroep	4
<i>Fase 1: De start van de pilot</i>	4
<i>Fase 2: Het operationaliseren van het Leerorkest</i>	6
Resumerend	8
Tenslotte	9

Inleiding

De Werkgroep Leerorkest brengt hierbij verslag uit aan de minister van Onderwijs, Duurzame Ontwikkeling & Wetenschap(ODOW), dr. A.R. Lampe en de minister van Justitie, Veiligheid en Integratie (MJVI) mr. A.D. Bikker, die conform Letter of Intent (LOI) d.d. 30 april 2019 (zie bijlage 1), belast zijn met de totstandkoming van het project Leerorkest Aruba.

Deze rapportage is besproken en vastgesteld in de bij Ministeriele Beschikking d.d. 29 juli 2019 ingestelde werkgroep, en omvat een inzicht in het proces m.b.t. de ontwikkelingen Leerorkest Aruba tot nu toe en geeft alsmede aan wat de mogelijke vervolgstappen zouden kunnen zijn.

De verantwoordelijkheid van de Werkgroep Leerorkest Aruba is te rapporteren over de uitvoer van de opdracht zoals verwoord in de Ministeriele Beschikking d.d. 29 juli 2019 (zie bijlage 2).

De doelen hiervan waren:

- Inventarisatie van de Arubaanse omstandigheden voor wat betreft toegang tot een gezamenlijk muziekonderwijs en de uitvoering hiervan, zodat hierna concrete aanbevelingen kunnen worden gedaan voor een concept Leerorkest op Aruba dat het beste bij de lokale omstandigheden past (zie MB).
- In het kader hiervan is door de werkgroep in juli 2019 (zie Bijlage 3) aan de Ministers aangeboden. Dit verkenningsrapport is door de werkgroep als leidraad gehanteerd in haar werkzaamheden.
- De taakverdeling binnen de werkgroep werd vervolgens als volgt afgesproken:
 - Johannes Croes, Voorzitter
 - Albertus Kool, Secretaris
 - Janice Poeran, Jurist en lid
 - Marco de Souza, lid namens Ministerie van Veiligheid & Justitie Nederland en programmadeskundige
 - Grace Maduro, lid werkgroep

Werkzaamheden van de Werkgroep

Fase 1: De start van de pilot

- Teneinde een beter beeld te vormen van de succesfactoren en de mogelijke valkuilen heeft de werkgroep gekozen voor het opstarten van een pilot op een viertal basisscholen. Op advies van het Veiligheidshuis is gekozen voor scholen die niet binnen een risico-categorie vallen. Deze scholen zijn:

1. Basisschool Prinses Amalia
2. Colegio Santa Anna
3. Colegio Laura Wernet-Paskel
4. St. Paulus Basisschool

- **Coördinatie Pilot**

Teneinde de zangdocenten te werven en het pilot programma neer te zetten is gekozen voor het ontwikkelen van een profiel voor de functie van een projectleider en de heer J. Croes op basis van zijn kennis en deskundigheid, deze functie te laten vervullen. De financiering voor deze functie is voor de duur van de pilot en is vooralsnog slechts op parttime basis mogelijk (4 dagdelen) vanuit het Ministerie van ODO, en dient afgerond te worden met terugwerkende kracht tot 1 september 2019. Hiermee is voldaan aan het advies om een projectleider aan te stellen, weliswaar op parttime basis, waardoor er gekeken moet worden naar de praktische kant van de inzetbaarheid van de projectleider. Medio september heeft de Minister van ODO besloten de projectondersteuning te vergroten en een Staffunctionaris Extra Curriculaire Activiteiten in te zetten. De werkgroep heeft inmiddels de organisatorische taken aan deze functionaris toebedeeld en vormt ze samen met de heer Croes de projectleiding. De taken tussen beiden worden hierdoor verdeeld zodat ieder met de juiste focus en kracht kan bijdragen aan het Leerorkest Aruba (zie bijlage 4a & b).

- **Overeenkomst van opdracht**

Gekozen is om in de pilot fase geen arbeidsrelatie met de docenten aan te gaan. Het opzetten van een uitgebreide administratie is kostbaar qua tijd, manpower en financiën.

De werkgroep heeft een overeenkomst tot opdracht (zie bijlage 5) opgesteld. Voor de juridische entiteit van het Leerorkest is in een eerder stadium gekozen voor een samenwerking met de Stichting Club Escolar als opdrachtgever met een all-in uurtarief van AWG 75,00 voor de muziekdocenten, enkel uitbetaald per daadwerkelijk gewerkt uur. Echter, rekening houdende met de subsidievoorwaarden vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid Nederland is

in tweede instantie gekozen voor een geheel nieuwe rechtspersoon in de vorm van een Stichting.

- **Zangdocenten voor de pilot**

Gekozen is om een aantal deskundige zangdocenten direct te benaderen voor de pilot. Hiermee heeft de Werkgroep gemeend het draagvlak te vergroten. Hun enthousiasme is zeer aanstekelijk en inmiddels hebben zij hun werkinstructies ontvangen en hun lesprogramma ingericht voor de komende weken. Deze zangdocenten zijn:

1. Jaderick Croes - Basisschool Prinses Amalia
2. Tica Giel - Colegio Santa Anna
3. Mayra Kock-Garido - Colegio Laura Wernet-Paskel
4. Jane Lannoy-de Cuba – St. Paulus Basisschool

- **Operationalisering van de pilot**

Op 21 september jl. is een aanvang gemaakt met de operationalisering van de pilot. Op advies van het Veiligheidshuis is niet opgestart met de scholen in een problematische wijk. Besloten is om eerst ervaring op te bouwen in een veiliger omgeving voor het kind. In totaal betreft het drie scholen van Stichting Katholiek Onderwijs Aruba en één Publieke School.

De technische ondersteuning van het Leerorkest Amsterdam en hun ervaringstraject met het Leerorkest Curaçao heeft ons in staat gesteld het programma voor de pilot binnen afzienbare tijd samen te stellen, de zangdocenten vakkundig aan te sturen en hun eigen deskundige inbreng te stimuleren.

De totale kosten van de pilot tot 1 januari 2020 v.w.b. lesuren zijn begroot op maximaal AWG 10.000,==.

In deze fase dient de werkgroep zich te beraden om een aantal (openbare) scholen die onder de doelgroep van het Leerorkest vallen te incorporeren. Het betreft de volgende basisscholen, ressorterend onder Dienst Publieke Scholen:

1. Colegio Hilario Angela
2. Pieter Boerschool

Door het Katholiek Schoolbestuur zijn eveneens een aantal scholen als potentiële kandidaten voor de pilot ingebracht.

Fase 2: Het operationaliseren van het Leerorkest

De succesfactor van de tweede fase wordt, naast gedegen zangonderwijs, mede bepaald door een optimale inrichting conform de richtlijnen van het Leerorkest Amsterdam.

Werving orkestdocenten

Ten behoeve van deze fase dient er een inventarisatie te komen van de beschikbare docenten ten behoeve van het Leerorkest. Dit is voor Aruba een complete nieuw aspect en een uitdaging voor de werkgroep om goed in kaart te brengen en een gedegen aanpak uit te werken.

Inventarisatie docenten Leerorkest

Vanaf 40 t/m 42 is de werkgroep voornemens om een inventarisatie op te stellen van alle beschikbare docenten voor het Leerorkest. Hiertoe zal er een informatieavond in de Nationale Bibliotheek worden georganiseerd en zal de werkgroep een presentatie verzorgen met de volgende onderwerpen:

- het doel van het Leerorkest;
- de uitdagingen die een breed draagvlak vereisen;
- de stand van zaken m.b.t. het Leerorkest;
- ervaring Zangdocenten 1ste fase delen met belangstellenden ;
- inventarisatie van beschikbare docenten;
- beschikbaarheid van geïnteresseerde docenten voor dit project.

Gegadigden kunnen zich dan opgeven via een speciaal hiertoe ontworpen formulier met hun contactgegevens. Ook is het de bedoeling de huidige zangdocenten in de gelegenheid te stellen hun ervaring te delen met de groep. Aan de hand van deze gegevens zal de werkgroep de opzet van het Leerorkest verder kunnen uitwerken. De inhoudelijke projectleider heeft hierin een belangrijke rol samen met de ondersteuning vanuit het Leerorkest Amsterdam, om de methodiek achter het Leerorkest over te dragen aan de docenten.

De beschikbaarheid van voldoende bekwame muzikdocenten om les te geven aan schoolklassen is een belangrijke succesvoorwaarde aan het begin van deze pilot. De docenten die momenteel gestart zijn binnen de pilot, blijken aan deze voorwaarde te voldoen. Net als in Nederland moeten de beschikbare docenten worden omgeschoold naar de methodiek die het Leerorkest gebruikt. Het is gebleken dat momenteel nog niet alle beschikbare muzikdocenten de adequate opleiding of een passende ervaring hiervoor hebben.

Training orkestdocenten

Als er zicht is op een groep potentiële geschikte docenten zal er een kennisoverdracht worden voorbereid met het Leerorkest Amsterdam. Tijdens deze periode van kennisoverdracht op Aruba zullen ook enkele projectactiviteiten kunnen worden uitgevoerd. Zo kunnen onze nieuwe docenten onder begeleiding van onze Nederlandse partners aan de inrichting van het Arubaanse Leerorkest werken. De verwachting is dat dit inzicht medio december 2019 – begin januari 2020 bekend zal zijn. Nadat de training van de docenten Leerorkest heeft plaatsgevonden kan de opstart van het Leerorkest worden ingepland. Rekening houdende met het Carnavalsseizoen 2020 is het aan te bevelen dit zo spoedig mogelijk op te pakken.

Communicatie & PR

Leerorkest Amsterdam heeft evenals op Curaçao het logo van het Leerorkest Aruba ontworpen. De werkgroep heeft hierbij de kleuren van de Arubaanse vlag als uitgangspunt gehanteerd. Het is de bedoeling een website naar Curaçaos model in te richten en de Facebook-pagina is reeds ingericht. Hiermee kan de communicatie en PR naar de stakeholders toe worden vormgegeven.

Voorts is de werkgroep voornemens om een proces op te starten om alle basisscholen te informeren over de totstandkoming van het Leerorkest Aruba. Dit zal plaatsvinden tijdens het schoolhoofdenoverleg van de drie schoolbesturen op Aruba; SKOA, DPS en SPCOA. Met name t.a.v. de specifieke doelgroep van het Leerorkest; de kinderen uit achterstandsgebieden verdient een nadere toelichting. Deze focus dient duidelijk met alle stakeholders te worden gecommuniceerd en de rapportage aan de Ministerie van Justitie en Veiligheid Nederland dient ingebed te worden in de werkzaamheden van de (project)organisatie. Dit laatste omdat het project (gedeeltelijk) wordt gefinancierd door het Ministerie van Justitie en Veiligheid Nederland.

Voorts zal er gekeken moeten worden of de resultaten van het Leerorkest Aruba een invloed hebben op het gedrag van de schoolgaande kinderen. In Nederland zijn er al mooie resultaten gezien die hebben bewezen goed te zijn voor de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling.

Er dient een organisatie gezocht te worden die helpt bij het onderzoek op het gedrag van kinderen. Er is reeds een eerste aanzet gedaan in een samenwerking met de Universiteit van Aruba, die hebben aangegeven een onderzoek te willen uitvoeren.

Hoe verder?

In de verkenningsnotitie is de voorkeur van de werkgroep aangegeven om de organisatie van het Leerorkest Aruba in handen te stellen van reeds bestaande organisatie die ervaring hebben met soortgelijke projecten. Twee organisaties die

destijds hiervoor in aanmerking kwamen zijn de Stichting Arubaanse Muziekschool en de Stichting Muchila Creativo.

De inbreng van de Stichting Muchila Creativo dient voornamelijk inhoudelijk te zijn. Muchila Creativo zal een belangrijke rol vervullen in de deskundigheidsbevordering van de orkestdocenten en derhalve een belangrijke bijdrage leveren aan de totstandkoming van het Leerorkest.

Echter, teneinde te kunnen voldoen aan de subsidievoorwaarden vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid Nederland en rekening houdende met het sui generis karakter van het Leerorkest heeft zich in de werkgroep de gedachte ontwikkeld dat een aparte Stichting voor het Leerorkest Aruba (naar voorbeeld van Curaçao) een aantal voordelen zou hebben t.o.v. een projectorganisatie. Rekening houdende met fondsenwerving voor de verdere uitbouw van het Leerorkest Aruba in Nederland en lokaal en de inbedding van privaat- en publiekrechtelijke taken in één organisatie is dit zeker een belangrijke optie. Daarmee zijn we ook op een cruciaal moment beland voor wat betreft de structurering van het Leerorkest Aruba. De mogelijkheden voor het oprichten van een nieuwe rechtspersoon zijn inmiddels nader onderzocht en zal op 7 oktober 2019 de akte worden gepasseerd voor de oprichting van de nieuwe Stichting.

Resumerend

Er is in de afgelopen weken veel overleg met belanghebbenden en belangrijke spelers geweest. Met schoolhoofden, leraren, een schoolbestuur en Inspectie voor Onderwijs zijn de concrete mogelijkheden van Leerorkest Aruba in beeld gekomen. Enerzijds over de organisatie van de implementatie en uitvoer van het plan Leerorkest Aruba, anderzijds over het platform waarop het plan Leerorkest Aruba het best kan worden uitgevoerd.

De snelheid waarmee de ontwikkelingen zich aandienen heeft een dynamische aanpak van werkzaamheden als gevolg, en vereist een formele afstemming met de opdrachtgevers van de werkgroep. Inmiddels heeft de werkgroep de fase van uitvoer van de pilot van het Leerorkest Aruba opgestart en keuzes gemaakt om een voortvarende opstart te garanderen.

Het plan om de extra curriculaire activiteiten in het onderwijs onder te brengen in een Stichting is aan te bevelen. Naar de stakeholders toe dient een dergelijk beleid goed te worden uitgewerkt. Dat kost tijd. Te midden van zoveel onrust in het onderwijs is het aan te bevelen het Leerorkest Aruba aan een geheel nieuw op te zetten stichting op te dragen met korte lijnen naar het Leerorkest Amsterdam, sponsor van dit project conform de subsidievoorwaarden van het Ministerie van Justitie en Veiligheid Nederland.

Tenslotte

De werkgroep spreekt haar dank uit voor de in haar gestelde vertrouwen en stelt zich bereid om zich op korte termijn verder in zetten en de werkzaamheden zodanig uit te rollen om uiteindelijk over te gaan in een zelfstandige rechtspersoon.

Bijlagen:

Bijlage 1 Kopie MOU

Bijlage 2 Instellingsbesluit Werkgroep

Bijlage 3 Verkenningsrapportage Leerorkest d.d. Juli 2019

Bijlage 4a Profielschets Inhoudelijke/ Creatieve Projectleider Leerorkest Aruba i.o.

Bijlage 4b Profielschets Organisatorische Projectleider Leerorkest Aruba i.o.

Bijlage 5 Overeenkomst tot het uitvoeren van een opdracht

Bijlage 3

INSTRUMENTONAN DI ORKESTA

BUKI DI TAREA

SIÑA CONOCE E
INSTRUMENTONAN DI E
ORKESTA SINFONICO

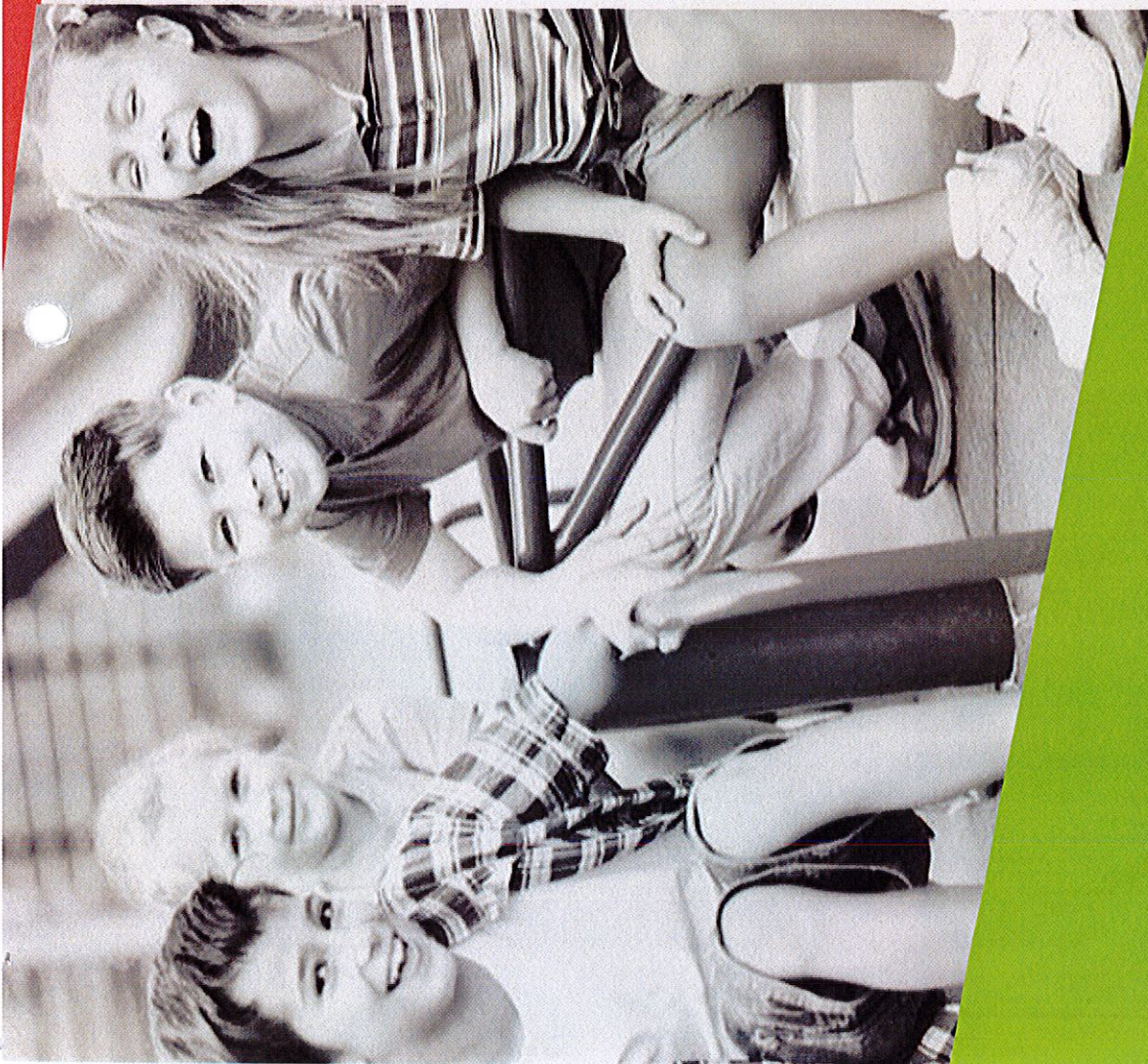
VOLUME 1 | JANUARI 2020

Rose-Marie Provence MSC
Fundacion Muchilia Creativo

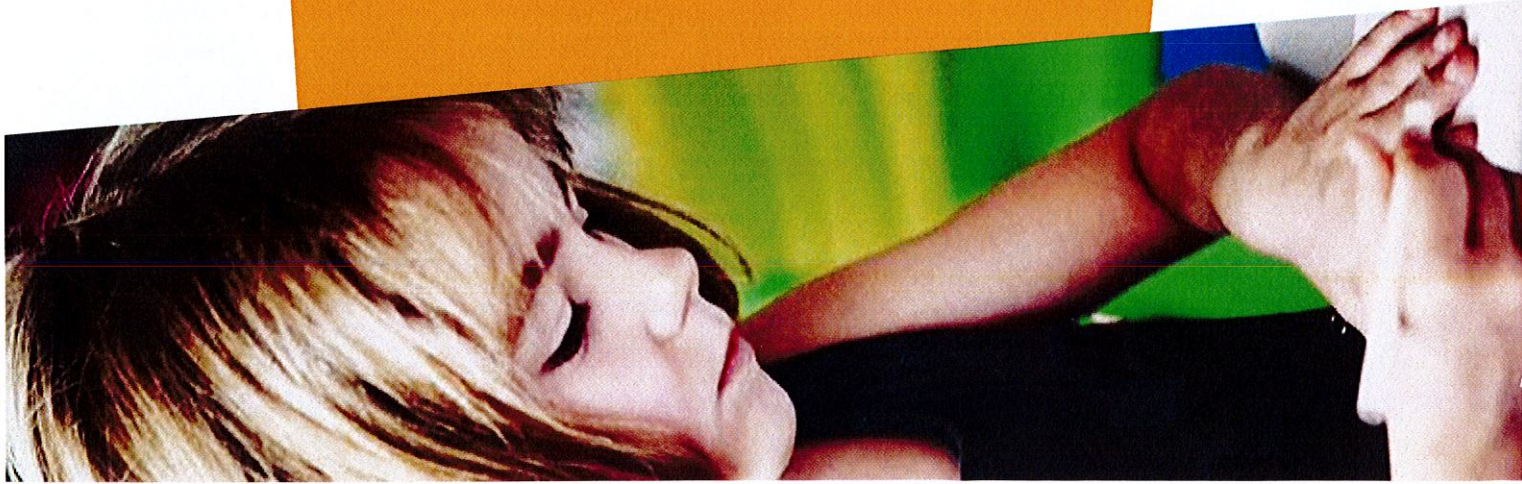
VOLUME 1 | JANUARI

2020

CONTENIDO

PROLOGO

01

Contenido

02

Prologo

03

Les 1:
Instrumentonan di e
orkesta sinfonico

09

Les 2:
Instrumentonan di
biento

Klco bo ta siña?

Den e prome les bo ta siña cua ta e instrumentonan di e orkesta sinfonica. Tambe bo ta siña cu e instrumentonan di e orkesta ta wordo parti den tres grupo. Instrumentonan di biento, instrumentonan di cuerda y instrumentonan di percussion. Bo ta siña cua ta e instrumentonan di cuerda y cu bo por parti nan den 4 instrumento.

Bo ta siña mas di e violin y con bo por toca e violin. Tin dos manera. Na final di e prome les bo ta siña dos signo di dinamica. Duro = Forte y Poco poco = Piano.

Den e di dos les bo ta siña mas di e instrumentonan di biento. Por parti e instrumentonan di biento den 2 grupo. Instrumentonan di biento di koper y instrumentonan di biento di palo. Bo ta siña conoce cua instrumento di biento ta di koper. Bo ta siña mas di e trompeta.

Den e di tres les bo ta siña mas di e instrumentonan di biento di palo y cua nan ta. Bo ta siña di e clarinet.

Pakico nos tin cu siña tur e instrumentonan di e orkesta?

E lesnan aki ta pa duna nos mas informacion tocante e instrumentonan di e orkesta y pa prepara nos mes pa siña toca nan.

Hop! Exito!

LES 1:

INSTRUMENTONAN DI E ORKESTA SINFONICO

1. Algun instrumento di e orkesta sinfonico ta:

- A. Trompeta.
- B. Violin.
- C. Timbal.

1. Trompeta:

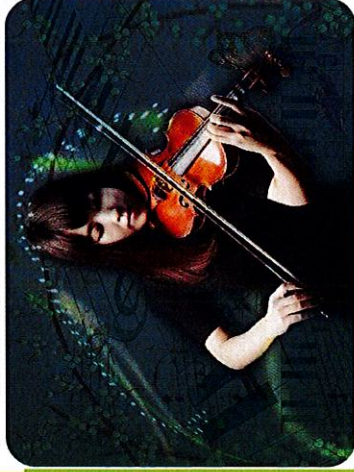
E trompeta ta un di e instrumentonan di biento cu ta zona mas halto.

E trompeta ta wordo usa pa tur sorto di musica..

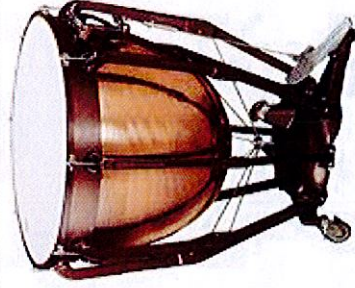
2. Violin

E violin ta esun mas chikito di e instrumentonan di cuerda. Bo ta toca e violin cu un arco.

3. Timbal

E timbal ta un instrument di percussion cu ta importante den un orkesta sinfonico. E Timbal por produci tononen di diferente haltura.

3. Scirbi e number di e instrumentonan den e grupo corecto

2. Bo por parti e instrumentonan di e orkesta den 3 grupo:

1. Instrumentonan di biento (Blaasinstrumenten)

2. Instrumentonan di cuerda (Strijkinstrumenten)

3. Instrumentonan di percusion (Slaginstrumenten)

shutterstock.com • 741538507

Instrumentonan di Biento	Instrumentonan di Cuerda	Instrumentonan di Percusion
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.

5. CUA TA E 4 INSTRUMENTO -
 JUAN CU BO TA MIRA DEN E
 VIDEO?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

5. MENCIONA E 4
 INSTRUMENTONAN DI
 CUERDA.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

6. Violin:

6. Nos ta toca e violin na 2
 manera. Menciona nan:

1. _____
2. _____

7. Menciona dos signo di dinamica:

1. _____
2. _____

8. Scucha e musica y pone e dinamica
 den e secuencia corecto.

Usa F = duro & P = poco poco

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
----	----	----	----	----	----	----

Les 2: Instrumentonan di Biento

Di Koper

1. Nos por parti e instrumentonan di biento den dos grupo. Menciona nan.

- a. _____
b. _____

2. Di con nos ta jama e instrumentonan di biento asina?

3.a. Di cua material e instrumentonan di koper ta traha?

3.b. Con e tono ta wordo forma den e instrumentonan di koper?

4.a. Di cua material e instrumentonan di palo ta traha?

4.b. Con e tono ta wordo forma den e instrumentonan di palo?

5. Menciona e cuater instrumentonan di koper.

- a. _____
b. _____
c. _____
d. _____

6. Menciona e partinan di e trompet. Pone e number na e parti corecto.

1. Boquilla (Mondstuk)
2. Ventiel
3. Beker di zonido
4. Regula tono

7.a. Di kico e tono di e instrumento di koper ta depende?

7.b. Con e tono di e trompet ta wordo forma?

7.c. Con e tono di e trombone ta wordo forma?

8. Con bo por forma diferente tono den e hoorn?

a. _____

b. _____

c. _____

9. Con largo ta e tubo di e hoorn?

10. Bo por toca tononan corfico y tononan largo. Con nos ta jama nan?

a. Tononan corfico ta: _____

b. Tononan largo ta: _____

11. Kico bo por conta di e tuba?

a. _____

b. _____

c. _____

12. Ritmo cu palabra

shutterstock.com • 1222100620

1.

Trom – pet

shutterstock.com • 292983083

2.

Hoorn

shutterstock.com • 108509181

3.

Tu – ba

4.

sshhh

LES 3: INSTRUMENTONAN DI BIEN TO DI PALO

1. Menciona e instrumentonan di biento di palo:

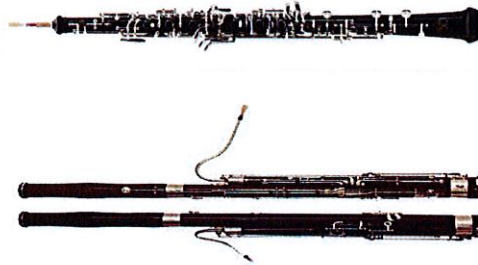
- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____
- e. _____

2. Conta algo di e clarinet:

- _____
- _____

3. Conta algo di e dwarsfluit:

- _____
- _____

4. Menciona algo di e hobo:

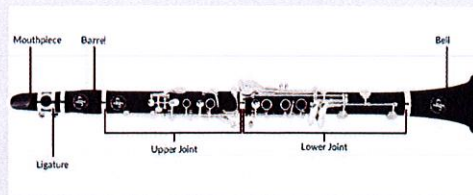
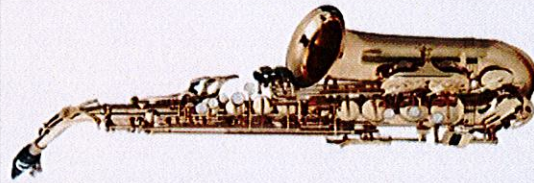
- _____
- _____

5. Conta algo di e fagot:

- _____
- _____

6. Conta algo di e saxofoon:

- _____
- _____

7. Mencion e partinan di e clarinet:

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____

LESSENSERIE: HET SYMFONIE ORKEST

Leerorkest Aruba

JANUARI, 2020
DOCENTEN HANDLEIDING
ROSE-MARIE PROVENCE MSC

De instrumenten van het Symfonie orkest

Doelen:

Algemene Doel:

De leerling is in staat om de basisbegrippen, instrumenten, technieken en stijlen van muziek op een communicatieve en expressieve wijze toe te passen.

Specifieke Doel:

- De leerlingen kunnen de instrumenten van het orkest herkennen.
- De leerlingen begrijpen dat de instrumenten in de volgende groepen onderverdeeld worden:
 - a. Strijkinstrumenten,
 - b. Blaasinstrumenten en
 - c. Slaginstrumenten.
- De leerlingen kunnen dynamiek (hard-forte en zacht – piano) onderscheiden.

Lesinhoud: De leerlingen leren verschillende instrumenten (groepen) herkennen, maken kennis met de viool en kunnen dynamiek identificeren.

Repertoire

- Korte fragmenten van muziekinstrumenten.

Audio visuele middelen

- Laptop en TV, speakers

Domeinen

- Muziek beluisteren & kijken naar fragmenten
- Spreken over muziek
- Bewegen op muziek (uitbeelden)

Activiteiten en Lesbeschrijving

Muzikale elementen beschrijven

- In de eerste les zal de leerkracht gebruik maken van het muzikale element dynamiek.
- De leerkracht besteedt aandacht aan de instrumenten van het orkest, strijkinstrumenten en viool.

Welke activiteiten?

- De leerlingen krijgen verschillende audio fragmenten te horen.
- Enkele audiovisuele fragmenten te zien.
- Aangeven hoe een instrument bespeeld wordt en aangeven wat de muzikale elementen tempo en dynamiek betekenen.

Welke domeinen?

- Om de doelen van de les te bereiken wordt er gebruik gemaakt van de domeinen luisteren naar muziek, over muziek spreken en bewegen op muziek.

Les 1: De Strijkers & Viool

Aandachtspunten:

Zorg ervoor dat alle materialen klaar staan voordat de les begint.

Groeperings vorm:

- Klassikaal

Leermiddelen:

- Muziekfragment: 5de Symphony van L. Beethoven. Gustavo Dudamel. (**Luisterfr.1**)
- Afbeeldingen: trompet (**nr.1**), viool (**nr.2**) en pauken (**nr.3**).
- Afbeeldingen namen: blaasinstrumenten (**nr.4**), stijkinstrumenten (**nr. 5**) en slaginstrumenten (**nr. 6**).
- Luister fragmenten: trompet (**nr. 2**), viool (**nr. 3**), pauken (**nr. 4**), dwarsfluit (**nr.5**), contrabas (**nr.6**), tuba (**nr.7**), bekken(**nr.8**), en fagot (**nr.9**)
- Video fragmenten van de instrumenten; viool (**video nr.10.a**), trompet (**video nr.11**), drumset (**video nr.12**) en klarinet (**video nr. 13**).

Didactiek van de introductie fase 1:

- **Indelen instrumenten orkest:**
- U laat een kort fragment van de 5de Symphony van Beethoven horen en vertelt dat het de 5de symfonie van Beethoven is en vraagt aan de leerlingen: "wie weet wat voor orkest er speelt? Welke instrumenten groepen komen er in een symfonie orkest voor?" (Strijkinstrumenten, blaasinstrumenten en slaginstrumenten.)
- U vertelt dat als je samen muziek maakt met verschillende muziekinstrumenten, je een orkest vormt.
- In deze les wordt de focus gelegd op de Orkest instrumenten.
 - U laat een afbeelding van een trompet zien. (**Afb nr.1**) "Wie weet hoe dit instrument heet? Hoe moet je erop spelen? Doe eens na hoe dat gaat! Probeer ook eens het geluid van een trompet te maken".
 - Laat een afbeelding van een viool zien. (**Afb. nr.2**) "Wie weet hoe dit instrument heet? Hoe moet je erop spelen? Wat voor geluid maakt een viool?"
 - Laat een afbeelding van een pauken zien. (**Afb nr.3**) "Wie weet hoe dit instrument heet? Hoe moet je erop spelen? Wat voor geluid maakt een pauken?" Hang de afbeeldingen op het bord en vertel aan de leerlingen dat je de instrumenten van het orkest kunt indelen naar de manier waarop je het bespeelt: blazen – blaasinstrumenten; strijken – strijkinstrumenten; slaan – slaginstrumenten.
- **2. Luister-activiteit en Interactieve activiteit:**
 - Laat één voor één de muziekfragmenten van de volgende instrumenten horen: Trompet (blaas), viool (strijk), pauken (slag), dwarsfluit (blaas), contrabas (strijk), tuba (blaas), bekken (slag), fagot (blaas).
 - De leerlingen staan naast hun eigen stoel en laten aan de hand van een beweging zien of het een stijkinstrument, blaas- of slaginstrument is.
 - Vervolgens laat u de muziekfragmenten van de instrumenten nog eens horen en plaats de leerlingen de instrumenten onder de juiste naam in hun werkboek. (**WB: Opdracht 3**) Geef een enkele leerling de beurt om de afbeelding van het instrument op het bord te plaatsen in de juiste groep.

- -De leerlingen hebben 3 kolommen met blaas -, strijk – en slaginstrumenten in hun werkboek staan. Ze moeten de instrumenten nu indelen in hun werkboek aan de hand van de muziekinstrumenten die ze horen. Laat ze de instrumenten benoemen. U laat de afbeeldingen zien.

Les overgang:

- U toont korte fragmenten van 4 instrumenten via een video. De leerlingen moeten benoemen wat voor instrumenten het zijn en noteren het in hun werkboek. **(Opdracht 4)**
- 1.Viool **(Video nr. 10a.)** 2. Trompet **(Video nr.11)** 3. Drumset **(Video Nr.12)** 4. Klarinet. **(Video nr.13)**

Fase 1: Introductie (15 min) schematisch weergeven:

Introductie: 15 minuten	Activiteiten van de introductie
1. Indelen instrumenten van het orkest.	Kennis maken met de verschillende muziekinstrumenten die in een symfonieorkest voorkomen.
2. Luister- & Interactieve activiteit:	De leerlingen luisteren naar de verschillende muziekinstrumenten en beelden die (denkbeeldig – via luchtinstrumenten) uit.
3. Overgang van de les	Benoemen van de instrumenten via de video fragmenten.

Fase 2: Kern (20 min)

Didactiek van Kern 1:

- Om de strijkinstrumenten te introduceren laat de leerkracht een korte video zien van de strijkers in een orkest (duurte 2.22), en bespreekt het na.
<https://schooltv.nl/video/de-strijkers-van-het-metropole-orkest-van-viool-tot-contrabas/#q=symfonie%20orkest>
- De leerlingen bekijken een video die uitleg geeft over tempo: langzaam-snel en dynamiek: hard-zacht (jeugdorkest: 2.53), en bespreekt het na.
<https://schooltv.nl/video/het-jeugdorkest-samen-muziek-maken/#q=jeugdorkest>

Groeperingsvorm:

- Klassikaal

Leermiddelen:

- Afbeeldingen van viool **(nr. 12)** , altviool **(nr.13)**, cello **(nr.14)** en contrabas **(nr.15)**.
- 4 audiovisuele fragmenten van viool **(nr. 14)**, altviool & cello **(nr.15)** en contrabas **(nr. 16)**.

Kern 2:

Didactiek van kern 2:

- U vraagt aan de leerlingen uit welke instrumenten de strijkinstrumenten bestaan. Laat daarna de afbeeldingen van de instrumenten zien en noem de namen; de viool, altviool, cello en contrabas. Laat de leerlingen het noteren in hun werkboek. **(Opdracht 5)**
- Laat vervolgens audiovisuele beelden van de 4 strijkinstrumenten zien.
- Vertel dat de viool het kleinste instrument van de strijkers familie is, het heeft vier snaren en wordt bespeeld met een strijkstok; dit noemt men arco. Het instrument wordt tegen de hals geplaatst en met behulp van de kinsteun vastgehouden. Door de viool op verschillende manieren te bespelen, krijg je telkens andere klankmogelijkheden. (Doe dit voor)
- U verteld dat er twee speelmannieren zijn die veel door violisten gebruikt worden: Pizzicato en Tremolo. (Laat de leerlingen deze 2 speelmannieren zien en laat ze de namen noteren in hun werkboek **(Opdracht 6)**).
- Om de toon zachter te laten klinken, kan er op de kam een demper geplaatst worden. (Laat dit eventueel zien)
- U verteld dat de viool een hoofdrol speelt in het synfonieorkest. In een groot synfonieorkest spelen wel 30 violen. Ook in een strijkorkest is een viool belangrijk.
- U speelt vervolgens een kort muziekfragment op de viool waar u duidelijk de dynamiek en pizzicato en tremolo laat horen.

Groeperingsvorm:

- Klassikaal

Leermiddelen:

- Afbeeldingen strijkinstrumenten.

Fase 2: Kern (20min) Schematisch weergegeven

Kern 20 minuten	Activiteiten van de kern
Kern 1:	De leerlingen krijgen informatie over de strijkinstrumenten en over tempo en dynamiek a.d.h.v. een video.
Kern 2:	De leerlingen krijgen uitleg over de viool en luisteren naar verschillende speelmannieren van de viool.

Fase 3: Slot (10 min)

Didactiek van het slot:

- De leerlingen luisteren naar een kort fragment van een klassikale uitvoering van Mozart, "Eine kleine nachtmusik", ter afsluiting van de les. (1.32) Ze moeten nu goed luisteren of ze in het fragment het muzikale element dynamiek horen en leggen de juiste kaartjes bij het muzikale element dat ze horen. (Hard-forte; zacht – piano).
- Ze vullen eerst **opdracht 7** in, in het werkboek.
- De leerlingen luisteren naar de muziek en moeten met de gekleurde kaarten aangeven op hun bank wat de volgorde van de dynamiek is.

- De opdracht wordt samen besproken en de leerlingen vullen het daarna in, in hun werkboek.

Werkboek: Opdracht 8

1. Forte – 2. Piano – 3. Forte - 4. Piano - 5. Forte – 6. Piano - 7. Forte

Groeperingsvorm

- Klassikaal
- Audio video “Eine kleine nachtmusik” (Nr.17)

Leermiddelen:

- <https://www.youtube.com/watch?v=hcpM0yN7p0c>
- Gekleurde kaartjes met piano en forte erop; piano (blauw) forte (groen)

Aandachtspunten:

- Link gereed hebben of video in PPT

Slot 10 minuten	Activiteit van het slot
<p>Slot: Luisteren naar het fragment “Een kleine Nachtmusik” van Mozart en moeten de dynamiek kunnen onderscheiden.</p>	<p>De leerlingen krijgen ieder 4 blauwe en 4 groene kaartjes van dynamiek. Piano (blauw) en Forte (Groen)</p> <p>U geeft aan dat ze naar “Eine Kleine Nachtmusik” van Mozart gaan luisteren. Ze moeten nu goed luisteren of ze in het fragment het muzikale element dynamiek horen en leggen de juiste kaartjes op volgorde van het muzikale element dat ze horen. (Hard-forte; zacht – piano)</p> <p>Als het fragment zacht begint, leggen de leerlingen het kaartje van “piano” neer, ze luisteren naar het fragment en leggen dan de dynamiek kaartjes op hun bank naar gelang de muziek verloopt. Wordt de muziek hard, dan leggen ze het kaartje van “Forte” neer. Elk kaartje heeft een andere kleur; piano is blauw en forte is groen.</p> <p>Zo kunt u direct controleren of de leerlingen het juiste kaartje op de juiste volgorde plaatsen, en of ze piano en forte, goed hebben kunnen onderscheiden. Eerst alle leerlingen individueel laten plaatsen op hun bank en daarna bespreekt u het in de groep. Laat de leerlingen tot slot de volgorde van de dynamiek in hun werkboek (Opdracht 8) invullen. (Een F als het forte is en een P als het piano is).</p>

Les 2: De Blaasinstrumenten

Aandachtspunten:

- Zorg ervoor dat alle materialen klaar staan voordat de les begint.

Groeperings vorm:

- Klassikaal

Leermiddelen:

- Muziekfragment: Trumpet Voluntary, Suite in D Major. (**Luisterfr.1**)
- Afbeeldingen: trompet (**nr.1**), hoorn (**nr.2**) trombone (**nr.3**), tuba (**nr.4**)
- Buki di tarea

Didactiek van de introductie fase 1:

- **Luisterfragment en uitleg over blaasinstrumenten:**
- U Laat een kort fragment horen van "Trumpet Voluntary" en vraagt aan de leerlingen welk instrument ze horen spelen?
- U verteld dat de trompet ook tot het symfonie orkest behoort. We hebben in de vorige les over de trompet gehoord.
- U vertelt dat in het symfonie orkest ook verschillende soorten blaasinstrumenten zijn. De blaasinstrumenten worden onderverdeeld in twee groepen: houtblaasinstrumenten en koperblaasinstrumenten.
- U vertelt dat de namen van de koper- en houten blaasinstrumenten niet zo genoemd worden door het materiaal waarvan het gemaakt is, maar door de wijze waarop de toon wordt voortgebracht.
- De koperblaasinstrumenten zijn van metaal. De toon ontstaat doordat de lucht in trilling wordt gebracht en voortgebracht wordt met de lippen in het mondstuk.
- De houtblaasinstrumenten zijn instrumenten die zowel van hout als van metaal gemaakt zijn. De toon wordt in trilling gebracht en voortgebracht door een labium (rand waartegen de lucht wordt geblazen), of door een enkel – of dubbelriet.
- Laat de leerlingen de opdracht in hun werkboek (**opdr. 1,2,3,4**) invullen.
- In deze les wordt de focus gelegd op de Koperblaasinstrumenten.
- De koperblaasinstrumenten zijn: Trompet, hoorn, trombone en tuba.
 - U laat een afbeelding van een trompet zien. (**Afb nr.1**) "Wie weet hoe dit instrument heet? Hoe moet je erop spelen?"
 - Laat een afbeelding van een hoorn zien. (**Afb. nr.2**) "Wie weet hoe dit instrument heet? Hoe moet je erop spelen?"
 - Laat een afbeelding van een trombone zien. (**Afb nr.3**) "Wie weet hoe dit instrument heet? Hoe moet je erop spelen?"
 - Laat een afbeelding van een tuba zien. (**Afb nr 4**) "Wie weet hoe dit instrument heet? Hoe moet je erop spelen?"
- Hang de afbeeldingen van deze instrumenten op het bord.
- Laat de leerlingen de namen van de 4 instrumenten invullen in hun werkboek. (**opdracht 5**)

Les overgang:

- Laat een videofragment zien van "Trompettist" Hoe zit een trompet in elkaar? (1.31 min)
- <https://schooltv.nl/video/trompetist-hoe-zit-een-trompet-in-elkaar/#q=>

- U stelt na afloop vragen: waaruit bestaat een trompet? Ventielen, sound regular (om de toon te regelen, hoger of lager)
- Wat doe je met je lippen? Je laat je lippen trillen
- **Opdracht 6:** Leerlingen werkboek tijdens het slot van de les laten invullen.

Fase 1: Introductie (15 min) schematisch weergeven:

Introductie: 15 minuten	Activiteiten van de introductie
1. Luisterfragment laten horen en uitleg blaasinstrumenten.	Luisterfragment "Trumpet Voluntary" laten horen en uitleg geven over de koper- en houtblaasinstrumenten.
2. Overgang van de les	De leerlingen kijken naar een korte video over de trompet.

Fase 2: Kern (20 min)

Didactiek van Kern 1:

- Om de trompet en de trombone te introduceren laat de leerkracht een korte video zien van de koperblazers van het Metropole-orkest (duurte 2.34). *Geef vooraf aan dat de leerlingen moeten letten op:* waaruit het instrument bestaat, hoe de toon ontstaat bij deze instrumenten en hoe de toon klinkt. Waar is het afhankelijk van? <https://schooltv.nl/video/de-koperblazers-van-het-metropole-orkest-trompetten-en-trombones/#q=blaasinstrument>
- *U stelt achteraf vragen aan de leerlingen aan de hand van de video.*
 - Waaruit bestaan de koperblaasinstrumenten? Deze instrumenten bestaan uit een mondstuk, buis en klankbeker.
 - Hoe ontstaat de lucht? De lucht ontstaat door de trilling van de lippen.
 - Waarvan is de toon van het instrument afhankelijk? (**Opdracht 7a**) De toon is afhankelijk van de lengte van de buis. Hoe langer de buis, hoe lager de toon.
 - Bij de trompet ontstaat de toon door de ventielen in te drukken. (**Opdracht 7.b.**)
 - Bij de trombone kun je de toon veranderen door de buis te schuiven. (**Opdracht 7.c**)
 - Waar zitten de koperblaasinstrumenten in het symfonieorkest? In het midden.
- De leerlingen bekijken een video die uitleg geeft over de Hoorn: (jeugdorkest: 3.58).). Geef vooraf aan waar de leerlingen op moeten letten. Hoe kan je verschillende tonen spelen? <https://schooltv.nl/video/hoorn-een-koperen-blaasinstrument/#q=blaasinstrument>
- *U stelt achteraf vragen aan de leerlingen aan de hand van de video.*

- Hoe kun je verschillende tonen spelen op de hoorn?
(Opdracht 8) A. Door de ventielen in te drukken;
B. door de hand in de klankbeker te steken krijg je verschillende natuurtonen.
C. Door lucht te blazen via je lippen in het monstuk.
- Hoe lang is de buis van de hoorn als je uit zou uitrollen? 4 meter. **(Opdracht 9)**
- U vertelt dat de beker van het instrument invloed heeft op de klank. De beker maakt dat het instrument warmer en voller klinkt.
- Je kunt korte klanken (staccato) blazen of lange klanken (legato). **(Opdracht 10)**

- De leerlingen bekijken een korte video fragment over de Tuba:
<https://schooltv.nl/video/de-tuba-een-levensgroot-Blaasinstrument/#q=blaasinstrument> (0.35)
- U stelt achteraf de vraag aan de leerlingen.
- Wat kun je vertellen over de tuba? **(Opdracht 11)**
A. Het is het grootste instrument van de koperblazers.
B. Je moet hard blazen omdat hij zo groot is.
C. Als je dat instrument uit elkaar zou trekken dan zou hij wel 5 meter lang zijn. (Bijna net zolang als een giraffe.)

Groeperingsvorm:

- Klassikaal

Leermiddelen:

- 3 audiovisuele fragmenten van trompet & trombone, hoorn en tuba via schooltv.
- Laptop en TV.

Kern 2:

Didactiek van kern 2:

- **Ritmische bouwstenen met ritme kaarten: (Opdracht 12)**
U introduceert de ritme kaarten met de woorden Trom-pet (2 kwartnoten); Hoorn (1 kwartnoot), tu-ba (twee achtste noten) en de kwart rust (SSHH) . Zo krijgen de leerlingen een goed gevoel van puls, maat en van verschillende woordritmes.
- U biedt de woorden één voor één ritmisch aan door het ritmisch voor te zeggen en laat de leerlingen dit nazeggen. Daarna woord opzeggen en klappen.
- U vormt ritmes in een vier kwarts maat door de ritme kaarten achter elkaar op het bord te plaats. Zo vormt u een ritmische bouwsteen.
- Zet een beat op en laat de leerlingen de namen van deze instrumenten ritmisch op de beat van het ritme uitvoeren. **(fragm. 2a, 2b of 2c)**
- Doe dit nog eens maar laat de leerlingen het ritme uitvoeren met bodypercussion (klappen, stampen, op de dijen slaan etc)
- Vorm groepen van vier. Geef elke groep 4 kleine kaarten van elk ritme van de woorden trompet, hoorn en tuba en de rust. Laat elke groep een ritme vormen met de muzieknotatie van deze woorden. **(Afbeelding 6)**
- De leerlingen oefenen hun ritme in de groep met bodypercussion.
- U zet de beat op en laat de groepen even apart hun ritme oefenen op de beat. **(Frag. 2a, 2b, of 2c)**

- Vervolgens laat U de groepen om de beurt hun ritmische begeleiding met de beat aan elkaar presenteren.
- U kunt eventueel samen met deze ritmische begeleiding een melodische improvisatie spelen op de trompet zodat de leerlingen horen hoe dit ritme melodisch klinkt.

Groeperingsvorm:

- Klassikaal, Groepen van vier

Leermiddelen:

- Ritme kaarten van trompet, hoorn & tuba en rustteken.
- Swingende beat.

Fase 2: Kern (20min) Schematisch weergegeven

Kern 20 minuten	Activiteiten van de kern
Kern 1:	De leerlingen krijgen video fragmenten te zien over de koperblaasinstrumenten. (Trompet, trombone, hoorn & tuba)
Kern 2:	De leerlingen leren ritmes aan de hand van ritmische bouwstenen. (Trompet, Hoorn en Tuba en kwartrust).

Fase 3: Slot (10 min)

Didactiek van het slot:

- De leerlingen maken opdracht 6 t/m 11 in hun werkboek ter afronding van de les.

Groeperingsvorm

- Individueel & Klassikaal

Leermiddelen:

- Leerlingen Werkboek

Aandachtspunten:

-

Slot 10 minuten	Activiteit van het slot
Slot: Opdracht in werkboek maken.	De leerlingen maken de opdrachten in hun werkboek. U geeft aan dat ze tot slot de opdracht in hun werkboek moeten maken ter afsluiting van deze les. U bespreekt het daarna klassikaal.

Les 3: de Houten Blaasinstrumenten

Aandachtspunten:

- Zorg ervoor dat alle materialen klaar staan voordat de les begint.

Groeperings vorm:

- Klassikaal

Leermiddelen:

- Muziekfragment: Let it go (Frozen) Klarinet met piano. **(Luisterfr.1)**
- Afbeeldingen: Klarinet **(nr.1)** dwarsfluit **(nr.2)**, hobo **(nr. 3)** fagot **(nr. 4)** saxofoon **(nr.5)**

Didactiek van de introductie fase
1:

- **Luisterfragment lied "Let it go" en uitleg houtblaasinstrumenten:**
- U laat een kort fragment van het lied "Let it go" van Frozen horen en vraagt aan de leerlingen: " wie weet welk lied er klinkt ? welk instrument speelt de melodie van dit lied? (Klarinet)
- U vertelt dat je naast klassieke muziek ook moderne liederen kunt spelen op de klarinet.
- In deze les wordt de focus gelegd op de houtblaasinstrumenten.
 - U vertelt dat de klarinet tot de houten blaasinstrumenten behoort. In een symfonie orkest worden de houtblaasinstrumenten onderverdeeld in:
 - Fluit, hobo, klarinet en fagot. De saxofoon behoort ook tot de houtblaasinstrumenten maar komt niet altijd in een symfonie orkest voor. Laat de leerlingen deze instrumenten invullen. **(Opdracht 1)**
 - U laat een afbeelding van een klarinet zien. **(Afb nr.1)** U vertelt dat de klarinet uit een holle pijp met gaten bestaat, waarvan sommige met de vingers afgedekt moeten worden en andere met een klep. De gaten zijn allemaal aan de voorzijde van de klarinet, met uitzondering van het duimgat dat aan de achterzijde zit. Het uiteinde van de klarinet loopt uit in een trechter dat klankbeker genoemd wordt. De klarinet wordt bespeeld met een riet dat bevestigd is in het mondstuk. Laat de leerlingen de informatie over de klarinet invullen in hun werkboek **(Opdracht 2)**
 - Laat een afbeelding van een dwarsfluit zien. **(Afb. nr.2)** Wie weet hoe je dit instrument moet bespelen? U vertelt dat een dwarsfluit uit een smalle, rechte buis met drie onderdelen, namelijk het kopstuk met lipplaat, het middenstuk met kleppen die door de vingers bewogen wordt en het voetje om nog lagere noten te kunnen spelen. Je houdt de fluit bij het spelen dwars naar rechts. De klank in de dwarsfluit wordt gevormd door luchtsplitsing. De lucht wordt gespleten door de rand van het gaatje in het kopstuk. Laat de leerlingen de informatie over de dwarsfluit invullen in hun werkboek **(Opdracht 3)**
 - Laat een afbeelding van een hobo zien. **(Afb nr.3)** "Wie weet hoe dit instrument heet? U vertelt dat de hobo met een dubbelriet wordt angeblazen. Het dubbelriet wordt gevormd door twee licht gebogen rietbladen die met garen rond een metalen stijfje worden bijeengehouden. Je houdt het riet direct tussen je lippen en door te blazen komen beide rietbladen in trilling. Zo ontstaat er geluid. Laat de leerlingen de informatie invullen in hun werkboek **(Opdracht 4)**
 - Laat een afbeelding van een fagot zien. **(Afb. Nr 4)** "Wie weet wat voor instrument dit is?" U vertelt dat de fagot uit een lange (houten) buis bestaat en heeft net als de hobo een dubbelriet. Het dubbelriet wordt bevestigd aan een losse metalen gebogen buis. Het riet is het deel van de fagot waar het geluid ontstaat. Door het blazen gaat het riet trillen en zo

ontstaat het geluid. Laat de leerlingen de informatie invullen in hun werkboek (**Opdracht 5**)

- Laat een afbeelding van een saxofoon zien (**Afb. Nr 5**) U vertelt dat de saxofoon een blaasinstrument is met een conische, meestal S-vormige buis, die voorzien is met kleppen. De saxofoon wordt niet tot de kopeblaasinstrumenten gerekend, maar zoals alle riet-blaasinstrumenten tot de houtblaasinstrumenten. De saxofoon bestaat uit drie delen, het mondstuk, de hals en het klankgat.

Hang de 5 afbeeldingen op het bord.

Laat de leerlingen de informatie over de saxofoon invullen in hun werkboek (**Opdracht 6**)

Fase 1: Introductie (15 min) schematisch weergeven:

Introductie: 15 minuten	Activiteiten van de introductie
1. Luisterfragment en	De leerlingen luisteren naar het lied "Let it go" van Frozen dat instrumentaal gespeeld wordt door een klarinet.
2. uitleg koper blaasinstrumenten.	U geeft uitleg over de koper blaasinstrumenten.

Fase 2: Kern (20 min)

Didactiek van Kern 1:

- Om de houtblaasinstrumenten te introduceren laat de leerkracht een korte video zien van de klarinet (duurte 0.35).
<https://schooltv.nl/video/de-klarinet-een-blaasinstrument-in-alle-soorten-en-maten/#q=klarinet>
Benoem de delen van de klarinet. Laat de leerlingen dit invullen in hun werkboek (**Opdracht 7**)
- De leerlingen bekijken een video die uitleg geeft over de hobo: (3.49).
<https://schooltv.nl/video/hobo-een-houten-blaasinstrument/#q=HOB0>

Groeperingsvorm:

- Klassikaal
- Video fragment van schooltv over de klarinet.
- Videofragment over de hobo schooltv.

Leermiddelen:

Kern 2:

Didactiek van kern 2:

- U laat de leerlingen ter afronding van de lessenserie een quiz maken.
- De leerlingen maken de quiz op een aparte werkblad.

Bijlage 4

STICHTING LEERORKEST ARUBA

FINANCIEEL VERSLAG PER 30 JUNI 2020

STICHTING LEERORKEST ARUBA
Financieel verslag per 30 juni 2020

BALANS

30 JUNI 2020

ACTIVA

Liquide middelen ¹⁾

40,183

TOTAAL ACTIVA

40,183

PASSIVA

Eigen vermogen

Algemene reserves

26,135

Vreemd vermogen

Crediteuren ²⁾

14,048

TOTAAL PASSIVA

40,183

STICHTING LEERORKEST ARUBA
Financieel verslag per 30 juni 2020

EXPLOITATIEREKENING PERIODE 1 SEPTEMBER 2019 T/M 30 JUNI 2020

	<u>30 JUNI 2020</u>
BATEN	
<i>Algemene inkomsten van Stichting Leerorkest Nederland</i>	
Algemene inkomsten	58,823
Inkomsten ten behoeve van Symposium 2020	<u>14,494</u>
Totaal baten van Stichting Leerorkest Nederland	73,317
Inkomsten uit donaties en giften ³⁾	500
SOM VAN BATEN	<u>73,817</u>
LASTEN	
<i>Beheerlasten</i>	
Lasten docenten ⁴⁾	10,808
Overige lasten ⁵⁾	<u>22,400</u>
Totaal beheerlasten	33,208
<i>Activiteitenlasten</i>	
Symposium 2020	14,327
<i>Beheer- en administratiekosten</i>	
Bankkosten	148
SOM VAN LASTEN	<u>47,683</u>
SALDO BATEN & LASTEN	<u><u>26,135</u></u>

STICHTING LEERORKEST ARUBA
Financieel verslag per 30 juni 2020

TOELICHTING OP DE BALANS

30 JUNI 2020

1) Liquide middelen

Aruba Bank 6014420190/AWG

40,183

2) Crediteuren

M. Kock-Garrido

525

J. Croes

563

Fundacion Muchila Creativo

12,960

14,048

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

30 JUNI 2020

3) Inkomsten uit donaties en giften

SETAR

500

4) Lasten docenten

M. Kock-Garrido

5,685

J. Croes

3,233

J. Lanooij-De Cuba

1,890

10,808

5) Overige lasten

Fundacion Muchila Creativo - ontwikkeling en samenstelling lesmateriaal

19,960

FAST Delivery Services - levering vracht

2,440

22,400

